

**MELLERUDS
KOMMUN**

Elevhälsoplan

Kultur- och utbildningsförvaltningen

Antagen av nämnden 2014-12-17 Uppdaterad 2017-09-19

Innehåll

Inledning.....	3
Bakgrund	3
Syfte och mål	3
Styrdokument för elevhälsan	3
Elevhälsans organisation och ansvarsfördelning	4
Arbetslagets uppdrag	4
Extra anpassningar tillgängliggör undervisningen.....	5
Särskilt stöd för omfattande behov.....	5
Beskrivning av arbetsgången med stödinsatser i Melleruds skolor	6
Elevhälsans kompetenser	7
Arbetet i elevhälsan.....	8
Individuellt och generellt inriktade insatser.....	8
Utredningar	8
Delaktighet och inflytande	9
Sekretess och samtycke	9
Samverkan	9
Journalhantering och annan dokumentation.....	9

Inledning

Elevhälsan ska arbeta hälsofrämjande och förebyggande. Den ska även utgöra en stödprocess till arbetet med elevernas utveckling mot utbildningens mål som omfattar både kunskaper och värden. Elevhälsan ska präglas av ett elevperspektiv och samverkan mellan elevhälsan samt skolans arbetslag.

Bakgrund

Elevhälsan ska bidra till att skapa miljöer som främjar barn och elevernas lärande, utveckling och hälsa. I skollagen (2010:800, 2 kap 25 §), är det reglerat att det för eleverna i förskoleklassen, grundskolan och grundsärskolan ska finnas elevhälsa.

Elevhälsan ska omfatta medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser och främst arbeta förebyggande och främjande samt stödja elevernas utveckling mot målen.

Elevhälsan ska bidra till skapandet av miljöer som främjar elevernas lärande, utveckling och hälsa. Samverkan inom elevhälsan som mellan elevhälsans personal och övriga personalgrupper är av yttersta vikt för att arbetet ska fungera och ge resultat.

Lärande och hälsa påverkas i hög grad av samma faktorer. Hela lärandemiljön är därför viktig för att varje elev ska kunna utvecklas så långt som möjligt. Ett främjande hälsoarbete handlar om att ta reda på vilka främjande och stärkande faktorer som kan tas tillvara i skolans systematiska kvalitetsarbete. Det handlar om ett förhållningssätt som ska genomsyra skolans verksamhet och målbilder.

Syfte och mål

Det övergripande syftet med elevhälsoplanen är, att utifrån ett hälsofrämjande perspektiv, främja varje enskilt barns och elevs lärande och utveckling. Den ska även bidra till att säkerställa alla barns och elevers rätt till en likvärdig utbildning. Elevhälsoplanen ska skapa en gemensam syn på vad elevhälsa är i grundskola, grundsärskola och gymnasieskolan inom Melleruds kommun. Planen ska även vara till stöd för rektorer och personal i det dagliga elevhälsoarbetet.

Elevhälsoplanen beskriver en övergripande struktur som alla ska vara förtrogna med, gällande ärendegångar och aktuella styrdokument. Den centrala elevhälsoplanen syftar till att skapa en kommungemensam utgångspunkt i elevhälsoarbetet och ska även fungera som en vägledning för det lokala elevhälsoarbetet.

Syftet är också att skapa en likvärdighet inom elevhälsan i Melleruds kommun så att alla elever får en likvärdig utbildning oavsett skolplacering. Elevhälsoplanen skall bidra till att säkra alla elevers rätt till en likvärdig utbildning. Utgångspunkten är skolornas uppdrag att erbjuda en arbetsmiljö i allmänhet och en stimulerande lärmiljö som främjar lärande, utveckling och hälsa i synnerhet.

Styrdokument för elevhälsan

Övergripande för hela skolans verksamhet är FN:s barnkonvention som definierar det alla barn borde ha rätt till över hela världen.

Elevhälsans arbete regleras av skollagen, offentlighets- och sekretesslagen, hälso- och sjukvårdslagen, läroplanerna samt föreskrifter och allmänna råd från arbetsmiljöverket, skolverket och socialstyrelsen.

Elevhälsans organisation och ansvarsfördelning

Huvudmannen

Kultur- och utbildningschefen ansvarar för elevhälsans verksamhet och för att elever i förskoleklass, grundskola och grundsärskola har tillgång till elevhälsa.

Huvudmannen ska säkerställa tillgången till de i skollagen beskrivna kompetenserna kurator, specialpedagog, skolsköterska, skolläkare och psykolog.

Kultur- och utbildningschefen har som vårdgivare ansvar för den hälso- och sjukvård som bedrivs inom elevhälsan och ska genom ett ledningssystem fastställa verksamhetens övergripande mål för kvalitet och patientsäkerhet.

Rektor

Rektor har särskilt ansvar för elever som behöver särskilt stöd. Om en elev riskerar att inte nå kunskapskraven, ska hen snabbt få stöd i form av extra anpassningar. Om en elev riskerar att inte nå kunskapskraven trots de extra anpassningarna ska det utredas skyndsamt om eleven är i behov av särskilt stöd. Samverkan ska i allmänhet ske med elevhälsans personal. Rektorn ska leda och samordna elevhälsans insatser på skolan. Rektor har det övergripande ansvaret för elevhälsan.

Lokal elevhälsa

Inom rektors ansvarsområde ska det finnas tillgång till ett lokalt elevhälsoteam. I teamet ska det finnas skolsköterska, kurator samt specialpedagogisk kompetens. Elevhälsoteamet ska arbeta förebyggande och hälsofrämjande.

Rektor ansvarar för att elevhälsoarbetet sker enligt gällande bestämmelser. För att stödja elevernas utveckling och lärande i ett långsiktigt perspektiv ska det finnas en väl utvecklad samverkan mellan elevhälsoteamet och skolans olika yrkesgrupper.

Arbetslagets uppdrag

Klassläraren/kontaktläraren har huvudansvaret för att hålla i utvecklingssamtal, åtgärdsprogram och övrig kontakt med hemmet.

Klassläraren/kontaktläraren tillsammans med arbetslaget ansvarar för:

- att elevernas situation i skolan uppmärksammas och följs upp samt håller vårdnadshavare informerad om skolgången
- gemensamma åtgärder i form av extra anpassningar till stöd för enskilda elever som riskerar att ej klara kunskapskraven samt att dessa dokumenteras i elevens IUP upp till år 5 samt därefter elevakten
- att skyndsamt anmäla elever som riskerar att inte uppnå målen eller kunskapskraven eleven minst ska uppnå till rektor, att utreda elevers behov i samråd med elevhälsan,
- att skriva och utvärdera åtgärdsprogram

Extra anpassningar tillgängliggör undervisningen

Stöd i form av extra anpassningar är olika sätt att göra undervisningen mer tillgänglig. Det måste inte fattas några formella beslut för att göra anpassningar och de görs vanligtvis inom ramen för ordinarie undervisning och den ordinarie resursfördelningen. Något formellt krav på dokumentation finns inte men är ändå bra att göra för att underlätta en uppföljning av anpassningarna.

Exempel på extra anpassningar är olika sätt att göra undervisningen mer tillgänglig.
Exempel:

- Ett särskilt schema över skoldagen
- Ett undervisningsområde förklarar på annat sätt
- Extra tydliga instruktioner
- Stöd att sätta igång arbetet
- Hjälpt att förstå texter
- Digital teknik med anpassade programvaror
- Anpassade läromedel
- Någon extra utrustning
- Extra färdighetsträning
- Enstaka specialpedagogiska insatser

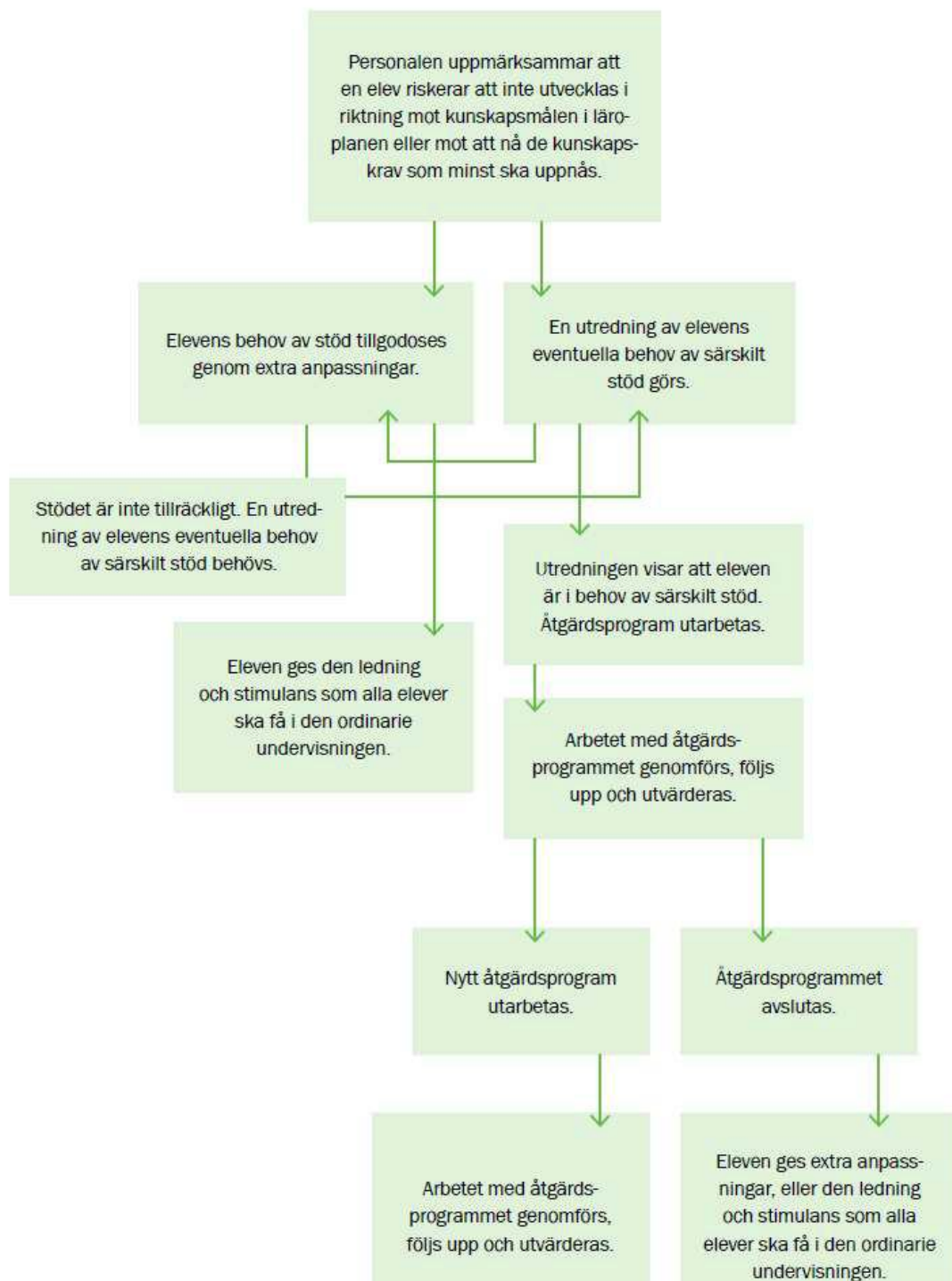
Särskilt stöd för omfattande behov

Särskilt stöd är insatser som normalt inte går att göra i ordinarie undervisning. Det särskilda stödet blir ofta nödvändigt när elevens behov av stöd är mer omfattande och varaktigt. Innan man ger särskilt stöd ska skolan genomföra en utredning. Rektorn är den som beslutar om en sådan utredning ska göras, vem eller vilka som ska genomföra den och särskilt stöd behövs. Det särskilda stödet dokumenteras i ett åtgärdsprogram. Åtgärdsprogrammet beskriver insatserna och undervisningen kring det särskilda stödet. Det följs upp och utvärderas regelbundet. Åtgärdsprogram och särskilt stöd går att överklaga.

Exempel på särskilt stöd:

- Regelbundna specialpedagogiska insatser i ett visst ämne, till exempel undervisning av en speciallärare under en längre tid
- Placering i en särskild undervisningsgrupp
- Enskild undervisning
- Anpassad studiegång, exempelvis att ett ämne eller delar av ett eller flera ämnen tas bort

Beskrivning av arbetsgången med stödinsatser i Melleruds skolor

Elevhälsans kompetenser

Den centrala elevhälsoplanen bygger på skollagen där elevhälsans uppdrag och funktion tydliggörs. Elevhälsan består av flera yrkesgrupper som alla bidrar med olika kompetenser. Elevhälsan ska i första hand arbeta förebyggande och främjande.

Skolläkare

Förebyggande och hälsofrämjande insatser på generell eller organisationsnivå/individnivå. Exempel:

- Bidra med medicinsk kompetens i samrådsmöten vid allsidiga elevutredningar och ha kunskap i diagnostisering och behandling.
- Bidra med medicinsk kompetens i elevhälsoarbetet
- Erbjudna läkarbesök för elever som uppfyller de kriterier som finns för att få tid till skolläkaren.
- Exempelvis skolrelaterad problematik, tillväxt osv.
- Erbjudna medicinsk kompetens i dialog med vårdnadshavare.

Skolsköterska

Förebyggande och hälsofrämjande insatser på generell eller organisationsnivå/individnivå. Skolsköterskan står för den regelbundna medicinska kompetensen i elevhälsan vilket omfattar kunskap om hälsofrämjande arbete. Skolsköterskan ska genom sin kunskap kunna hjälpa individer, grupper och organisationen att förebygga och identifiera ohälsa samt bedöma, planera och genomföra åtgärder som främjar hälsan. Exempel på insatser:

- Bidra med medicinsk kompetens i skolans kris- och katastrofberedskap.
- Bistå rektor i frågor som rör smittprevention.
- Erbjudna hälsobesök som innehåller undersökning och hälsosamtal enligt basprogram.
- Erbjudna vaccinationer enligt Socialstyrelsens nationella program.
- Bistå rektor i egenvårds- och arbetsmiljöfrågor.

Psykolog

Extern psykolog finns att tillgå vid vidare utredningsbehov. Om man ska göra en individuell utredning av en elev ska det bygga på ett gemensamt ställningstagande, tillsammans med vårdnadshavare. En psykologutredning ska alltid föregås av en pedagogisk och skolsocial utredning. Den pedagogiska utredningen görs av specialpedagog och kurator ansvarar för den skolsociala utredningen.

Skolkurator

Förebyggande och hälsofrämjande insatser på organisations, grupp- och individnivå:

- Erbjudna råd och stöd-, motivations-, kris och konfliktsamtal till elev
- Bidra med psykosocial kompetens i elevhälsomöten.
- Bidra med psykosocial kompetens i skolans kris- och katastrofberedskap.
- Utföra sociala kartläggningar och utredningar och analysera barnets svårigheter som utgör hinder för lärande, utveckling och hälsa.
- Delta i värdegrundsarbetet t ex arbete mot diskriminering och kränkande behandling,
- Erbjudna rådgivande samtal till vårdnadshavare
- Handledning/konsultation till skolpersonal

Specialpedagog

Förebyggande och hälsofrämjande insatser på individ, grupp- och organisationsnivå:

- Bidra med specialpedagogisk kompetens i elevhälsogrupp och arbetslag.
- Bidra med kunskap om bemötande och tidiga insatser för barn och elevers behov av
- anpassning
- Identifiera och kartlägga hinder för lärande- utveckling i undervisnings- och lärmiljö.
- Behovsinventering av resursbehov för elever i behov av särskilt stöd
- Undervisa elever på grupp- och individnivå och bistå elever som behöver särskilt stöd.
- Bistå lärare med pedagogiska utredningar och analysera elevens svårigheter som utgör
- hinder för lärande, utveckling och hälsa
- Handleda, erbjuda konsultation i specialpedagogiska frågor i syfte att undanröja hinder i
- undervisnings- och lärandemiljö.

Arbetet i elevhälsan

Det skall finnas en väl utvecklad samverkan mellan skolans olika personal- och yrkesgrupper. Lärande hälsa och skolmiljö är kopplade till varandra, vilket understryker att samma faktorer som är väsentliga för elevers lärande och växande också är avgörande för deras hälsa och allmänna välbefinnande. Det går inte att särskilja undervisning från annan verksamhet i en skola eller från skolans klimat och miljö. All verksamhet och alla aktiviteter i skolan utgör tillsammans den miljö i vilken elevernas lärande och utveckling skall ske. Det innebär att de olika personalgrupperna i skolan inte heller kan arbeta skilt från varandra och utan att integrera sina olika verksamheter till en helhet. En god generell miljö är den första byggstenen i arbetet för att ge särskilt stöd och för att åstadkomma delaktighet och gemenskap för alla elever.

Individuellt och generellt inriktade insatser

I det individuellt inriktade arbetet har elevhälsan särskilt ansvar för att undanröja hinder för varje elevs lärande och utveckling. Den primära uppgiften är att utgöra en stödprocess till rektorer och lärare vid planeringen av arbetet med elevernas lärande. Elevhälsan ska kunna handleda personal, delta i arbete med åtgärdsprogram, ha ett kontaktnät med specialister och delta i arbetet utanför skolan men också råda, utreda, stödja och behandla elever samt hålla kontakt med föräldrar. Elevhälsan behöver kompetens inom olika fält för att tillsammans ge ett adekvat stöd till elever, föräldrar och personal.

De mer generellt inriktade uppgifterna, där elevhälsans medverkan är viktig, rör elevernas arbetsmiljö, skolans värdegrund som t ex arbetet mot kränkande behandling och utbildning om tobak, alkohol och andra droger och övrig livsstilsrelaterad ohälsa, jämställdhet samt sex och samlevnadsundervisning mm. Elevhälsan har ett särskilt ansvar för att bevaka att skolan bidrar till att skapa goda och trygga uppväxtvillkor.

Utredningar

Alla som arbetar i skolan har ansvar att uppmärksamma de elever som behöver särskilda stödåtgärder och att föra detta vidare till rektorn. Rektorn har i sin tur skyldighet att se till att elevens behov av särskilt stöd utreds. En fullständig utredning kan kräva att personer med specialpedagogisk, psykosocial, psykologisk och medicinsk kompetens samarbetar då elevens skolsvårigheter ska beaktas ur ett helhetsperspektiv. Det innebär att samtliga professioner inom elevhälsan kan vara involverade i arbetet. Syftet med en allsidig elevutredning är främst att ge fördjupad förståelse och kunskap om elevens behov. Utredningen ska i första hand tjäna som underlag för åtgärder i lärandemiljön. Vid behov ska remiss skickas till annan hälso- och sjukvård för fortsatt utredning.

Delaktighet och inflytande

Elevhälsan ska präglas av elevperspektiv, liksom av dialog och kommunikation inom hälsoarbetet. Samarbetet mellan hem och skola skall kännetecknas av delaktighet och inflytande för barn, unga och föräldrar. En annan viktig aspekt är barns och elevers möjligheter till inflytande över sitt lärande och sin arbetsmiljö.

Sekretess och samtycke

Varje profession inom elevhälsan har ansvar för att iaktta gällande sekretess samt känna till de möjligheter som finns att utbyta behövlig information inom ramen för elevhälsoarbetet. Vad någon får föra vidare och vad som är belagt med sekretess regleras i offentlighets- och sekretesslagen.

För de medicinska insatserna i elevhälsan, tidigare kallat skolhälsovården, gäller samma sekretessregler som för övrig hälso- och sjukvård. Ur sekretesssynpunkt är de medicinska insatserna en egen verksamhetsgren inom skolan. Det innebär bland annat att det krävs samtycke från vårdnadshavarna och/eller eleven, för att få överföra information t ex till andra i elevhälsan.

Psykologer och kuratorer i skolan har stark sekretess, d.v.s. sekretess är huvudregeln, uppgifter får bara föras vidare om man är övertygad om det kan ske utan att det medför någon form av *men* för den uppgiften rör. Rektorer och lärare har mindre stark sekretess, d.v.s. huvudregeln är att uppgiften är offentlig men att den ska sekretessbeläggas om man kan anta att ett röjande av uppgiften innebär någon form av *men* för den uppgiften rör. Psykologer och kuratorer har däremot ingen sekretess gentemot rektorn eller lärare som är berörda av ärendet, eftersom de tillhör samma verksamhetsgren. Den som tar emot information från en profession ska dock vara medveten om att informationen han eller hon tar emot har samma sekretess som uppgiftslämnaren.

All personal i skolan som står utanför de medicinska insatserna kan också tillämpa generalklausulen. Generalklausulen innebär att om det är uppenbart att intresset av att uppgiften lämnas ut har företräde framför det intresse som sekretessen ska skydda, får man lämna ut uppgiften. Med andra ord om det uppenbart är till gagn för eleven kan en personal i skolan lämna uppgifter till en annan verksamhetsgren inom skolan, en annan skola eller en annan myndighet. När vårdnadshavare eller myndig elev ger sin tillåtelse bryts sekretessen. Samtycke krävs från vårdnadshavare/elev utifrån gällande sekretessregler. Samtycke krävs för samverkan med verksamhet som lyder under annan huvudman samt för överföring av elevinformation och hälsouppgifter till annan verksamhet/myndighet.

Samverkan

Elevhälsan samverkar med andra verksamheter inom stat, kommun och region. Samverkan sker bland annat med socialtjänsten, barn- och ungdomspsykiatri (BUP), barn- och ungdomshabiliteringen, barn- och ungdomsmedicin, barnlogopedin och primärvården/När hälsan. I förskolor och skolorna gäller även Västbus riktlinjer som klargör samarbetet mellan chefer och medarbetare från socialtjänst, förskola, skola och de olika instanserna inom Västra Götalandsregionen ska gå till.

Journalhantering och annan dokumentation

Inom Melleruds skolor används "*Profdoc Medical Office*" (PMO) vilket är ett IT-baserat journalhanteringssystem som stödjer hanteringen av medicinsk dokumentation för hälso- och sjukvården och elevdokumentation för elevhälsans andra professioner.

Alla elever har en skolhälsovårdsjournal. Skolsköterska, skolläkare, psykolog samt logoped dokumenterar i egna journaler då de lyder under sträng sekretess. Kurators, rektorns och specialpedagogens dokumentation sker i första hand i elevakter. Alla dokument som rör eleven skall finnas i PMO. Eftersom endast elevhälsans personal har tillgång till PMO är det viktigt att dokument som t.ex. åtgärdsprogram finns tillgängliga för de som skall arbeta med dem, de skall dock även finnas i PMO.